

Pančík Josef, sbormistr a pedagog, narozen 7. 9. 1938, Blatnička.

Vztah k hudbě získal Josef Pančík prostřednictvím svého otce, který byl kapelníkem dechové hudby, varhaníkem a sbormistrem v obci Blatnička. Navštěvoval hodiny klavíru na Lidové škole ve Veselí nad Moravou. Ve studiu pokračoval na Státní konzervatoři Brno ve třídě Josefa Černockého, kde roku 1959 absolvoval hru na varhany. Po absolutoriu pokračoval ve vysokoškolském studiu, v oboru řízení sboru na JAMU. Během studií byl členem Akademického pěveckého sdružení Moravan. Po boku Dalibora Spilky dirigoval pěvecký sbor Radost při JAMU, který se pod jeho vedením profiloval k české a slovenské sborové tvorbě 19. a 20. století. V repertoáru byly skladby Antonína Dvořáka, Josefa Bohuslava Foerster, Jaroslava Křičky, Leoše Janáčka, Klementa Slavického, Petra Řezníčka, Jindřicha Jindřicha, Alexandera Moyzese. V září 1962 byl soubor Radost sloučen s Vysokoškolským pěveckým sdružením, které v té době řídil Petr Řezníček. Vznikl tak osmdesátičlenný Brněnský vysokoškolský sbor (později přejmenován na Brněnský akademický sbor), vedený Petrem Řezníčkem a Josefem Pančíkem společně. Studium na JAMU Josef Pančík ukončil roku 1963. Následovala dvouletá povinná vojenská služba.

V roce 1965 se stal sbormistrem Janáčkovy opery Státního divadla v Brně. Pod jeho vedením sbor brněnské opery dosáhl špičkových kvalit evropského významu. Josef Pančík za víc než padesát let svého působení nastudoval na 150 operních titulů. Mezi nejvýznamnější patří opery Richarda Wagnera, Giuseppe Verdiho, Sergeje Prokofjeva, Bohuslava Martinů, Antonína Dvořáka a mnoho dalších, včetně kompletního operního díla Leoše Janáčka, Bedřicha Smetany.

Sbor Janáčkovy opery Státního divadla v Brně se věnoval také koncertní činnosti, uváděl oratoria a kantáty Antonína Dvořáka (Requiem, Stabat Mater, Svatební košile, Svatá Ludmila), Leoše Janáčka (Glagolská mše, Amarus, Věčné evangelium), Giuseppe Verdiho (Requiem), Arthura Honeggera (Jana z Arku), Hectora Berlioz (Faustovo prokletí) atd.

Josef Pančík vedl padesát let sbor tak, aby nezestárl, soustředěně pracoval a byl výrazově a technicky proměnlivý.

Po návratu z vojny, roku 1965 z vybraných zpěváků založil komorní soubor Brněnští madrigalisté. Pod vedením Josefa Pančíka sbor dosáhl mnoha zahraničních úspěchů, jak na poli interpretace staré hudby, tak v oblasti klasické a moderní sborové tvorby. Brněnští madrigalisté nahráli velké množství skladeb pro český rozhlas a několik gramofonových

desek. Uskutečnili na pět stovek koncertů v mnoha evropských zemích, v roce 1990 také ve Spojených státech. Roku 1992 sbor ukončil svou činnost.

Od roku 1991 je Josef Pančík sbormistrem nově vzniklého Pražského komorního sboru, založeného skupinou zpěváků Pražského filharmonického sboru. Působil zde do roku 2006. Během těchto let nastudoval řadu skladeb vokálně-instrumentálního charakteru a sborových skladeb a capella. Koncertoval například v **Australii**, Brazílii, Číně, Izraeli či Japonsku. Spolupráce Pražského komorního sboru zahrnuje četné světové orchestry v čele s Českou filharmonií, Israel Philharmonic Orchestra, Rozhlasovým symfonickým orchestrem Stuttgart, NDR Hamburk a Bamberskými symfoniky. Z dirigentů, s nimiž se soubor setkal na pódiu, lze jmenovat osobnosti jako Václav Neumann, Jiří Bělohlávek, Gerd Albrecht, Jiří Kout, Vasilij Petrenko, Manfred Honeck, Gianluigi Gelmetti atd. Za účasti Pražského komorního sboru vznikly četné nahrávky na kompaktní desky pro mezinárodní nahrávací společnosti jako ECM, Orfeo, Discover, Chandos a Ricordi.

V letech **1980 – 2017** vyučoval Josef Pančík na brněnské JAMU obor dirigování sboru. Roku 1992 se habilitoval. Vychoval zde celou řadu významných sbormistrů, jako jsou například Jaroslav Kyzlink, Pavel Koňárek, Blanka Juhaňáková, Roman Válek atd.

Josef Pančík svou veškerou dosavadní uměleckou tvorbou demonstruje vysoké kvality brněnského hudebního života. Za významnou hudebně tvůrčí, reprodukční a teoretickou činnost při šíření a popularizaci Smetanova díla mu byla v roce 1975 udělena Medaile Bedřicha Smetany od ministerstva kultury. Má významnou zásluhu na popularizaci města Brna v zahraničí. Roku 1998 mu byla udělena Cena města Brna v oboru hudba za celoživotní umělecké dílo a významnou prezentaci české hudební kultury.

Jeho činnost představuje skutečnou hodnotovou konstantu zejména pro brněnskou operu, jejíž úroveň a prestiž mimořádným způsobem posiluje. V roce 2016 Národní divadlo Brno uspořádalo jubilejní galakonzert k padesátiletému výročí působení v Janáčkově divadle. Na konci sezony 2017 Josef Pančík ukončil svou uměleckou činnost v Janáčkově divadle.

Jeho nezaměnitelné sbormistrovské umění je zachyceno v bezpočtu nahrávek československého rozhlasu a renomovaných nahrávacích firem.

Diskografie (výběr):

Handl, Jacob-Gallus – Řezníček, Petr. Brněnští madrigalisté (Panton, 1974)

Janáček, Leoš: Osud. Janáčkův operní sbor a orchestr Brno (Supraphon, 1976)

Fibich, Zdeněk: Šárka. Filharmonie Brno, Sbor Státního divadla v Brně (Supraphon, 1979; 1995)

Smetana, Bedřich: Hubička. Sbor Janáčkovy opery v Brně (Supraphon, 1980; 1985; 1994)

Smetana, Bedřich: Dalibor. Filharmonie Brno, Sbor Státního divadla v Brně (Supraphon, 1980)

Dvořák, Antonín: Čert a Káča. Janáčková opera Brno (Supraphon, 1981).

Brněnští madrigalisté. Brněnští madrigalisté (Panton, 1982)

Novák, Vítězslav; Nikotina: Toman a lesní panna. Brněnští madrigalisté (Supraphon 1985; 1987; 1996)

Neumann, Věroslav: Atlantis. Brněnští madrigalisté (Panton, 1987)

Martinů, Bohuslav: České madrigaly na slova lidové poezie. Brněnští madrigalisté (Panton, 1987)

Eben, Petr: Láska a smrt. Brněnští madrigalisté (Panton, 1987)

Řezníček, Petr: Tráva. Brněnští madrigalisté (Panton, 1987)

Hnilička, Jaromír: Missa Jazz. Orchestr Gustava Bromy, Brněnští madrigalisté (Multisonic Ltd, 1990)

Janáček, Leoš: Jenůfa. Státní divadlo Brno (Supraphon, 1979; 1993)

Rachmaninoff, Sergei: Verpers. Pražský komorní sbor (KOCH Internacional, Vienna, 1994)

Janáček, Leoš: Opera Highlights. Sbor opery Státního divadla v Brně (Supraphon, 1995)

Janáček, Leoš: Osud. Pražský komorní sbor (Orfeo Int. Music GmbH, 1995)

Dvořák, Antonín: Moravské dvojzpěvy. Pražský komorní sbor (ECM Records, Germany, 1996)

Janáček, Leoš: Otčenáš. Pražský komorní sbor (ECM Records, Germany, 1996)

Eben, Petr: Prague Te Deum. Pražský komorní sbor (ECM Records, Germany, 1996).

Martinů, Bohuslav: Tři přání. Brno Janáček opera (Supraphon, 1996; 1997)

Literatura:

Dufková, Eugenie. *Putování múzy Thálie: 100 let stálého českého divadla v Brně 1884 – 1984*. Státní divadlo. Brno, 1984.

Puklová, Alexandra. *Almanach Národního divadla v Brně 1984 – 1994*. Národní divadlo. Brno, 1994.

Klečanská, Jitka. *Funkce sbormistra v operním souboru brněnského divadla, sborová praxe* (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, diplomová práce. Brno 2009).

Kohoutková, Anna. *Opera Národního divadla Brno po roce 1989* (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, bakalářská práce. Brno 2015).

Lejsková, Věra: Jubilující sbormistr (Cantus, 2008, č. 78/3, s. 5–6).

Fuchs, Jiří: Josef Pančík oslavil životní jubileu. (Cantus, 2013, č. 99/4, s. 8–9).

Slimáčková-Michálková, Jana: Josef Pančík o sbormistrovství dříve a dnes (Harmonie, 2008, č. 12, s. 32–33).

Národní divadlo Brno. *Josef Pančík* [online]. Dostupné z:

<http://www.ndbrno.cz/modules/theaterarchive/?h=person&a=detail&id=330>

Hudební fakulta JAMU. *doc. Josef Pančík*. [online]. Dostupné z: <http://hf.jamu.cz/seznam-pedagogu/staff/pancik.html>

České sbory. *Josef Pančík* [online]. Dostupné z:< <http://www.ceskesbory.cz/03-01-heslo.php?id=230>>

Ceny města Brna. *Josef Pančík* [online]. Dostupné z:< <https://www.brno.cz/obcan/vyznamne-osoby-a-vyroci/ceny-mesta-brna/?pg=detail&idosobnosti=28>>

TUČEK, Jaroslav. *Mudrování (nejen) nad divadlem (No.172)*. [online]. Dostupné z:< <http://www.divadelni-noviny.cz/mudrovani-nejen-nad-divadlem-no-172>>

ČTK. *Brněnské divadlo koncertem završí 50. sezonu sbormistra Pančíka* [online]. Dostupné z:< https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hudba/brnenske-divadlo-koncertem-zavrsi-50-sezonu-sbormistra-pancika_388384.html>

JANÁČKOVÁ, Olga. *Dnes jsem šťastný. Brněnský galakonzert k poctě sbormistra Josefa Pančíka* [online]. Dostupné z:< <http://operaplus.cz/dnes-jsem-stastny-brnensky-galakonzert-k-pocte-josefa-pancika/>>

Ludmila Janásová